

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ

**про результати відвідування
Миколаївського районного управління
поліції Головного управління Національної
поліції у Миколаївській області
18.07.2024**

м. Київ, 2024

I. ВСТУП

Для виконання функцій національного превентивного механізму (далі – НПМ) відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, на підставі статей 13, 19¹, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», 18.07.2024 групою НПМ здійснено відвідування Миколаївського районного управління поліції Головного управління Національної поліції у Миколаївській області (далі – управління поліції, Миколаївське районне управління поліції, РУП) робочою групою у складі:

Григоров Михайло Сергійович, головний спеціаліст відділу інспектування об'єктів контролю в правоохоронних, судових органах та військових формувань Департаменту з питань реалізації національного превентивного механізму Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (керівник групи НПМ);

Коноплястий Сергій Миколайович, заступник начальника відділу інспектування об'єктів контролю в правоохоронних, судових органах та військових формувань Департаменту з питань реалізації національного превентивного механізму Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Пашкевич Світлана Олександрівна, представник громадської організації.

Миколаївське районне управління поліції розташоване за адресою: вул. Біла, 44, м. Миколаїв (фото 1).

У відповідності до вимог Інструкції із застосування органами та підрозділами поліції технічних приладів і технічних засобів, що мають функції фото- і кінозйомки, відеозапису, засобів фото- і кінозйомки, відеозапису, затвердженої наказом Міністерства внутрішніх справ України від 18.12.2018 № 1026, в управлінні поліції встановлено внутрішні камери відеоспостереження та аудіо-запису з можливістю архівації не менше 30 діб.

Разом з цим, з метою належного функціонування управління поліції, на даний час проводяться ремонтні роботи з метою реалізації програми реформування підрозділів поліції по системі «Custody Records» та впровадження «Front-office». Зокрема, побудовано три кімнати для проведення слідчих дій, кімнату для проведення конфіденційного побачення з захисником, здійснюються ремонтні роботи в трьох кімнатах для затриманих та проводиться їх облаштування інженерно-технічними комунікаціями та іншими складовими відповідно до діючих нормативно-технічних вимог.

У той же час, Миколаївське районне управління поліції обладнаний сховищем, яке знаходиться у підвальному приміщенні. У сховищі присутній запас питної води, продуктів харчування та медикаментів (фото 5, 6).

Слід зазначити, що всі повідомлення та звернення про «побиття працівниками поліції» передаються РУП до територіального управління Державного бюро розслідувань з метою проведення ретельної перевірки.

Така процедура спрямована на забезпечення об'єктивності та неупередженості у розслідуванні випадків можливого порушення прав громадян з боку працівників правоохоронних органів.

Поряд з цим, комісія РУП здійснює щотижневе обстеження кабінетів щодо виявлення заборонених предметів, які можуть бути засобами катування або неналежного поводження.

Протягом 2024 року співробітниками управління поліції затримано 104 особи, з яких: затриманих за вчинення адміністративних правопорушень – 14 осіб, затриманих за підозрою у вчиненні злочину – 44 особи, затриманих на підставі ухвали слідчого судді, суду – 3 особи, затриманих за вчинення кримінальних проступків – 43 особи.

Важливо зазначити, що групою НПМ вперше здійснено відвідування Миколаївського районного управління поліції.

II. ФАКТИ, ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ

Порушення права на захист від катування або нелюдського чи такого, що принижує гідність, поводження або покарання (стаття 3 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, частина 1 статті 28 Конституції України).

1. Незважаючи на прийнятий 21.03.2024 Верховною Радою України Закон України № 3623-ІХ «Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо посилення ефективності функціонування інституту службових осіб, відповідальних за перебування та забезпечення дотримання прав затриманих» (далі – Закон № 3623-ІХ), яким внесені зміни до статті 212 Кримінального процесуального кодексу України (далі-КПК) та передбачено, що відповідальними за перебування та забезпечення дотримання прав затриманих не можуть бути слідчі, дізнавачі, керівники органів досудового розслідування, керівники органів дізнання, інші співробітники підрозділу органу досудового розслідування та оперативних підрозділів, у Миколаївському районному управлінні поліції, на момент відвідування, обов'язки службової особи, відповідальної за перебування затриманих, покладені на слідчого слідчого відділення Миколаївського районного управління поліції Горбатюк К. О.

2. У порушення вимог пункту 3 Положення про кімнати для проведення слідчих дій та інших заходів в органах і підрозділах внутрішніх справ України, затвердженого наказом Міністерства внутрішніх справ України від 18.12.2003 № 1561 (далі – Положення), підпунктів 9, 10 пункту 3 наказу Національної поліції України від 21.07.2017 № 747 «Про оголошення вироків судів стосовно колишніх поліцейських», встановлено випадки проведення процесуальних дій із запрошеними, доставленими та затриманими особами в службових кабінетах управління поліції без належної відеофіксації таких дій.

Європейський комітет з питань запобігання катуванням чи нелюдському або такому, що принижує гідність, поводженню чи покаранню у Другій Загальній доповіді [СРТ/Іnf(92) 3] наголошував, що електронні записи поліцейських допитів є додатковою гарантією недопущення жорстокого поводження із затриманими особами та надають також значні переваги самій поліції, оскільки

виключають безпідставні звинувачення у фізичних чи психологічних знущаннях. Наявність записів здійснених поліцією допитів також зменшить вірогідність навмисної відмови затриманих осіб від попередньо наданих свідчень.

3. У порушення підпункту 1 пункту 1 розділу VII Інструкції з організації діяльності чергової служби органів (підрозділів) Національної поліції України, затвердженої наказом МВС України від 23.05.2017 № 440 (далі – Інструкція), в управлінні поліції кімната для затриманих не використовується. Службові особи управління поліції зазначили, що кімната для затриманих не використовується у зв'язку із тим, що в них здійснюються ремонтні роботи.

Порушення права на охорону здоров'я та медичну допомогу (стаття 49 Конституції України).

4. Пунктом 14 частини першої статті 23 Закону України «Про Національну поліцію» визначено, що поліція відповідно до покладених на неї завдань вживає всіх можливих заходів для надання невідкладної, зокрема домедичної і медичної, допомоги особам, які постраждали внаслідок кримінальних чи адміністративних правопорушень, нещасних випадків, а також особам, які опинилися в ситуації, небезпечній для їхнього життя чи здоров'я.

У порушення вимог частини першої статті 12 Закону України «Про екстрену медичну допомогу» та Порядку підготовки та підвищення кваліфікації осіб, які зобов'язані надавати медичну допомогу, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.11.2012 № 1115, в управлінні поліції тільки 2 працівників зі всього складу (за штатом 245) отримали відповідні посвідчення.

Інші порушення.

5. Також, у ході відвідування виявлені факти неналежного ведення журналу обліку доставлених, відвідувачів та запрошених, (додаток 7 Інструкції), не завжди вноситься інформація про доставлених, відвідувачів та запрошених.

Так, встановлені випадки про відсутність записів в журналі обліку доставлених, відвідувачів та запрошених про прибуття захисників Якаєва Р.О., якого затримано 11.01.2024, Вітковського М. М. та Новохацького О. О., яких затримано 12.01.2024.

6. Крім того, відповідно до статті 10 Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання (далі – Конвенція) кожна держава-сторона повною мірою забезпечує включення навчальних матеріалів до програм підготовки персоналу правових органів, цивільного чи військового медичного персоналу, державних посадових осіб, які можуть мати відношення до утримання під вартою й допитів осіб, які зазнали будь-якої форми арешту, затримання чи ув'язнення, або до поводження з ними. Кожна держава-сторона включає цю заборону до правил чи інструкцій, які стосуються обов'язків і функцій будь-яких таких осіб.

Однак, у порушення вимог зазначеної Конвенції в посадових інструкціях службових осіб управління поліції інформація про заборону катувань відсутня.

Важливо зазначити, що під час проведення відвідування зазначене

порушення керівництвом управління поліції усунуто.

III. РЕКОМЕНДАЦІЇ

Миколаївському районному управлінню поліції Головного управління Національної поліції в Миколаївській області забезпечити:

1. призначення особи, відповідальної за перебування та забезпечення дотримання прав затриманих (крім слідчих, дізнавачів, керівників органів досудового розслідування, керівників органів дізнання, інших співробітників підрозділу органу досудового розслідування та оперативних підрозділів) та належне виконання обов'язків передбачених КПК;

2. проведення процесуальних дій із запрошеними, доставленими та затриманими особами в кімнаті для проведення слідчих дій управління поліції з їх відеофіксацією;

3. належне ведення журналу обліку доставлених, відвідувачів та запрошених;

4. проходження підготовки щодо володіння знаннями і практичними навичками надання домедичної допомоги працівниками поліції, які зобов'язані надавати медичну допомогу з отриманням відповідного посвідчення;

5. відновлення функціонування кімнат для затримання.

До звіту додаються наступні документи та матеріали:
Фотознімки, отримані за результатами відвідування управління поліції.

Керівник групи НПМ

Головний спеціаліст відділу інспектування об'єктів контролю в правоохоронних, судових органах та військових формувань Департаменту з питань реалізації національного превентивного механізму Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини

Михайло ГРИГОРОВ

Додатки до звіту

Фото 1

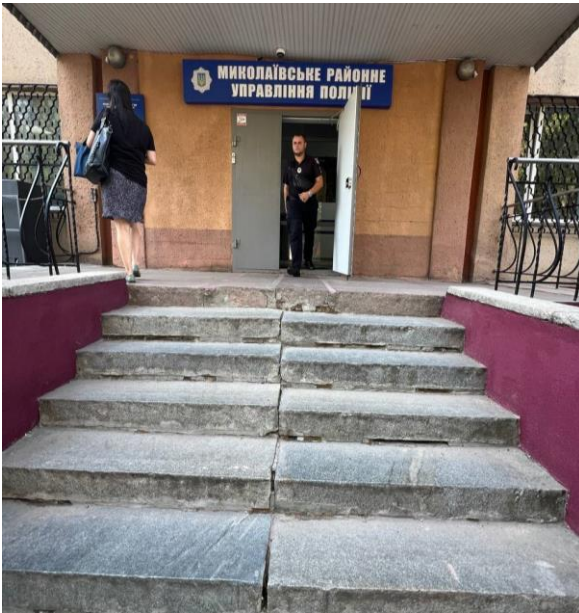

Фото 2

Фото 3

Фото 5

Фото 4

Фото 6

Фото 7

Фото 8

